

14 Wielkopolski Pułk Artylerii Lekkiej

Z Wikipedii, wolnej encyklopedii

14 Wielkopolski Pułk Artylerii Lekkiej (14 pal) – oddział artylerii lekkiej Armii Wielkopolskiej i Wojska Polskiego II RP.

Historia pułku

28 maja 1919 w Wagrowcu ppłk Lucjan Kędzierski rozpoczął organizować **3 Pułk Artylerii Polowej Wielkopolskiej**. Oddział powstał z połączenia II dywizjonu 1 Pułku Artylerii Polowej Wielkopolskiej i II dywizjonu 2 Pułku Artylerii Polowej Wielkopolskiej.

W lipcu 1919 w Biedrusku sformowano III dywizjon. W sierpniu 1919 po wyjeździe pułku na front litewsko-białoruski utworzono baterię zapasową. Zadaniem baterii było szkolenie rezerw i uzupełnianie nimi pułku walczącego na froncie. Na bazie baterii zorganizowano nowe pododdziały: 10 baterię, IV dywizjon i II dywizjon 214 Pułku Artylerii Polowej. 9 bateria pułku powstała 1 grudnia 1919. W styczniu 1920 został przemianowany na 14 Pułk Artylerii Polowej Wielkopolskiej.

Po zakończeniu działań wojennych IV/14 pap włączono do 30 Pułku Artylerii Polowej, a II/214 pap stał się załącznikiem 23 Pułku Artylerii Polowej.

Za zasługi bojowe w latach 1919 — 1920 pułk odznaczono orderem wojennym Virtuti Militari. Trąbkę pułkową udekorował marszałek Józef Piłsudski w Mołodecznie 3 grudnia 1920^[2].

Do 1939 pułk stacjonował w garnizonie Poznań i wchodził w skład 14 Wielkopolskiej Dywizji Piechoty. Pod względem fachowym oddział podporządkowany był dowódcy 7 Grupy Artylerii.

1 stycznia 1932 oddział przemianowany został na 14 Pułk Artylerii Lekkiej^[3].

W sierpniu 1939 r. pułku zmobilizował niżej wymienione pododdziały dla macierzystej dywizji:

- Samodzielny Patrol Meteo Nr 14,
- Pluton Parkowy Uzbrojenia Nr 701,
- Kolumna Taborowa Parokonna Nr 704,
- Warsztat Taborowy Parokanny Nr 701.

Żołnierze pułku

Dowódcy pułku:

- płk art. Lucjan Kędzierski (do 8 VIII 1919, kiedy to pod Zastawiem został śmiertelnie ranny)
- ppłk art. Leon Dębski (p.o. od 8 VIII 1919)
- płk art. Antoni Heinrich (od 20 IX 1919)
- ppłk art. Erwin Mehlem (od 25 V 1920)
- ppłk art. Kazimierz Abdank-Kozubski (od 9 XI 1920, b. dowódca I/14 pac)
- ppłk Tadeusz Kierski (1924)
- płk Michał Gałązka (I 1930 – V 1936)
- ppłk mgr Michał Terlecki (1939)

Oficerowie pułku:

- Karol Hauke-Bosak (dowódca III dywizjonu)

14 Pułk Artylerii Lekkiej

Historia

Państwo II Rzeczpospolita Polska

Sformowanie 1919

Rozformowanie 1939

Nazwa wyróżniająca Wielkopolski

Tradycje

Święto 25 maja^[1]

Nadanie sztandaru 29 czerwca 1938

Rodowód 3 Pułk Artylerii Polowej Wielkopolskiej

Dowódcy

Pierwszy płk Lucjan Kędzierski

Ostatni ppłk Michał Terlecki

Organizacja

Dyslokacja Poznań

Podporządkowanie 14 Wielkopolska Dywizja Piechoty

Rodzaj w ojsk Artyleria

Armata 75 mm w z. 1897

- Zygmunt Kapsa
- Andrzej Kopa (nadetatowy)
- Antoni Wereszczyński (zastępca dowódcy pułku)

Obsada personalna pułku we wrześniu 1939

- dowódca pułku – ppłk mgr Michał Terlecki (pokojowy I zastępca dowódcy pułku)
- adiutant - por. Mikołaj Ignatowicz
- oficer zwiadowczy - ppor. Witold Lipiński
- oficer łączności - por. Jerzy Kulik
- oficer broni - ppor. inż. Józef Franciszek Ksawery Zoll
- pluton topograficzno - ogniowy - ppor. Stefan Burzyński
- dowódca I dywizjonu (12 armat 75 mm) – mjr Jan Kowalski
 - 1 bateria - por. Jan Bronikowski
 - 2 bateria - kpt. Zygmunt Lisowski
 - 3 bateria - kpt. Zygmunt Piechocki
- dowódca II dywizjonu (12 armat 75 mm) – mjr Leszek Lubicz-Nycz
 - 4 bateria - kpt. Marian Żuliński
 - 5 bateria - kpt. Aleksander Lichoń
 - 6 bateria - kpt. Stanisław Morawski
- dowódca III dywizjonu (12 haubic 100 mm) – mjr Jan Szwed (pokojowy II zastępca dowódcy pułku)
 - 7 bateria - kpt. Mieczysław Hrabowski
 - 8 bateria - por. Wojciech Nieciengiewicz
 - 9 bateria - kpt. Franciszek Oleszczuk

Odznaczeni srebrnym krzyżem Orderu „Virtuti Militari” V klasy za wojnę 1918-1920

Spis utworzony na podstawie "Zarys historii w ojennej 14-go pułku artylerii polowej" s. 31-32

st. ogn. Stanisław Bobkiewicz
 ogn. Józef Bodył
 kpr. Franciszek Boroch
 mjr Edward Brzeski
 plut. Józef Buczkowski
 ppłk Leon Dębski
 ppor. Wacław Gadomski
 ppor. Ludwik Gromczakiewicz
 kan. Aleksander Gawroński
 por. Karol Grocholski

plut. Józef Grzesiak
 kpt. Karol Hauke
 plut. Marcin Ignasiak
 kpr. Bronisław Jędrzejewski
 ppor. Marian Jasiński
 plut. Antoni Kaczmarek
 bomb. Lech Kozielski
 ppor. Zygmunt Krystofiak
 kpr. Stanisław Majewski
 kpt. Zdzisław Orłowski

ppor. Ignacy Ozdowski
 ogn. Józef Ostrowski
 por. Jan Pałubicki
 ppor. Ryszard Sypniewski
 ogn. Franciszek Schoener
 kpr. Józef Sikora
 bomb. Jan Szymański
 kpt. Wacław Świeciński
 ppor. Leon Wolf

Symbole pułkowe

Sztandar

Nadanie sztandaru i zatwierdzenie jego wzoru ujęte zostało w Dodatku Tajnym nr 6 do Dziennika Rozkazów MSWojsk. z 5 maja 1938, nr 6, poz. 68.

W środę 29 czerwca 1938 w Poznaniu, na placu ćwiczeń artylerii, na Gołęczynie-Sołaczu gen. dyw. Juliusz Rómmel, w imieniu Prezydenta RP, wręczył dowódcy pułku sztandar ufundowany przez społeczeństwo Miasta Poznania. W trakcie ceremonii gen. Rómmel zdjął z trąbki pułkowej krzyż VM i przypiął do sztandaru [4].

Tego samego dnia sztandary otrzymały także: 17 pal, 25 pal, 7 pac, 7 dak i 7 daplot. Wszystkie sztandary poświęcone zostały przez biskupa polowego Józefa Gawlinę. Ceremonia zakończona została defiladą, którą prowadził dowódca 7 Grupy Artylerii, płk art. Michał Jancewicz.

Odznaka

Odznaka zatwierdzona Dz. Rozk. MSWojsk. nr 21, poz. 313 z 27 maja 1924 roku. Posiada kształt krzyża maltańskiego z ramionami pokrytymi emalią ciemnozieloną i czarną ze złożonymi krawędziami. W środku, na siedmiobocznej tarczy emaliowanej w kolorze białym numer i inicjały 14 PAP. Między ramionami krzyża lufy armatnie z wizerunkiem orłów na dolnych częściach. Jednoczęściowa - oficerska, wykonana w srebrze, emaliowana i złożona. Wymiary: 36x36 mm. Projekt: Piotr Dunin Borkowski. Wykonanie: Józef Pendowski - Poznań^[5].

Przypisy

1. Karol Galster: *Księga Pamiątkowa Artylerii Polskiej 1914-1939*. s. 40.
2. Kazimierz Satora: *Opowieści wrześnieowych sztandarów*. s. 286.
3. Rozkaz Ministra Spraw Wojskowych, marszałka Józefa Piłsudskiego z 31 grudnia 1931 (Dz. Rozk. M.S.Wojsk. Nr 36, poz. 473).
4. *Zbliża się nowe święto społeczeństwa i armii*, Dziennik Poznański Nr 144 z 26 czerwca 1938 r., *Wielkopolska ofiarowała swym pułkom artylerii sztandary*, Dziennik Poznański Nr 147 z 1 lipca 1938 r. i *Spółeczeństwo wielkopolskie złożyło armii w darze sześć sztandarów dla formacyj artylerii*, Kurier Poznański Nr 292 z 1 lipca 1938 r., w wydanie w ieczorne.
5. Zdzisław Sawicki: *Odznaki Wojska Polskiego 1918-1945*. s. 249.

Bibliografia

- Kazimierz Satora: *Opowieści wrześnieowych sztandarów*. Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 1990. ISBN 83-211-1104-1.
- Piotr Bauer, Bogusław Polak "Armia Poznań w wojnie obronnej 1939", Wydawnictwo Poznańskie 1983
- Roman Łoś: *Artyleria polska 1914-1939*. Warszawa: "Bellona", 1991. ISBN 83-11-07772-X
- Zdzisław Sawicki, Adam Wielechowski: *Odznaki Wojska Polskiego 1918-1945: Katalog Zbioru Falerystycznego: Wojsko Polskie 1918-1939: Polskie Siły Zbrojne Na Zachodzie*. Warszawa: Pantera Books, 2007. ISBN 83-204-3299-5.

Źródło „http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=14_Wielkopolski_Pułk_Artylerii_Lekkiej&oldid=33946319”

Kategorie: [Pułki artylerii lekkiej II RP](#) | [Wojsko Polskie II RP w Poznaniu](#) | [Jednostki o tradycjach wielkopolskich](#)

Tę stronę ostatnio zmodyfikowano o 13:51, 25 gru 2012. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl>), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http://wikimediafoundation.org/wiki/Warunki_korzystania).